

The background of the book cover features a woman's profile in profile, looking towards the right. Her face is partially shadowed, with light catching her eye, nose, and cheek. Below her chin, a circular inset shows a landscape with a large, ornate building (resembling a castle or abbey) under a cloudy sky, with green trees in the foreground.

Cecilia
Grantová

Prebudená láskou

Cecilia Grantová

Prebudená láskou

Vydať Slovenský spisovateľ, a. s.
Vajnorská 128, 831 04 Bratislava 3
E-mail: slovenskyspisovatel@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Zuzana Púčeková
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Preklad tejto knihy vznikol s podporou Literárneho fondu.

Z anglického originálu Cecilia Grant: A Lady Awakened,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Bantam Books,
an imprint of The Random House Publishing Group,
a division of Random House, Inc., New York 2012,
preložila Janka Cinková.

*Toto dielo je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom
autorkinej fantázie alebo sú súčasťou vymyslenejho dejania. Akákoľvek podobnosť
so skutočnými udalosťami, miestami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.*

Copyright © 2012 by Cecilia Grant
All rights reserved
Translation © Janka Cinková 2014
Cover Design © Peter Brunovský 2014
Cover Photo © Franco Accornero LLC
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2014

ISBN 978-80-220-1801-2

PRE SHIRLEY,
NAJLEPŠIU DVORNÚ ČITATEĽKU NA SVETE

I

OD SVADBY PREŠLO iba desať mesiacov a za celý ten čas si ani raz neželala manželovu smrť. Ani na sekundu sa netešila z jeho odchodu. To by sa naozaj nepatrilo.

Martha sa vystrela a upravila si čierne šaty. Pravdaže, zásady ovplyvňujú správanie väčšmi než city. Na zásady sa totiž dá spoľahnúť. Dávajú človeku pevnú zem pod nohami v situáciách, keď pocity predstavujú skôr nebezpečný pohyblivý piesok.

Keď si upravila šaty, ruky si spôsobne zložila na stolík. „Nuž,“ prerusila ticho, ktoré vládlo v slnečnom salóniku. „Bezpochyby je to v súlade so zákonom.“

Pán Keene sa mierne uklonil, takže na okamih zazrela jeho plešinku. Odkedy sa pustil do čítania, nepozrel jej do očí. Slabučko šuchotal papiermi, ukladal ich na úhladnú kôpku a pohrával sa s nimi bez akéhokoľvek zjavného účelu. Radšej by s tým mal prestať.

Priamo oproti sedel jej brat a pevne stískal pery. Podvedome pohyboval sánkou, akoby sa snažil prehlnúť čosi obrovské. Zápasil so svojou výbušnou povahou. Zakaždým sa ju pokúsil ovládnuť, a to mu slúžilo ku cti.

„Pojme sa vyslov, Andrew.“ Dobre vedela, čo sa jej chystá povedať. „Inak sa ti pravdepodobne niečo stane.“

„Skôr ide o to, čo sa stalo drahému pánu Russellovi! Keby som bol vedel, čo má za lubom! Vraj tisíc libier!“ Vyprskol tie slová ako dúšok skysnutého mlieka. „Len tisíc libier, ho-

ci začal pri desiatich tisícoch! Preboha, čo za muža si dovolí takto hazardovať s manželkiným dedičstvom?"

Napríklad taký, čo je stále pripitý, to je zrejmé. Upokojujúco sa nadýchla. „Ved' neostanem celkom bez peňazí. Ešte vždy zostáva vdovský podiel.“

„Pekný podiel – prídeš o dom a ostane ti približne desatinu toho, čo si do manželstva priniesla. Rád by som vedel, ako mienil svoje počinanie zdôvodniť.“ Poslednou poznámkou mieril na pána Keena.

„Jeho investície som rozhodne nepodporoval,“ odvetil advokát piskľavo. „Pán Russell mal odjakživa záľubu vo finančných špekuláciách. S peniazmi svojej prvej manželky naložil podobne – jej podiel investoval do cenných papierov a zvyšok majetku zabezpečil pre prípadného dediča.“

Ako inak. Ešte nestretla muža, ktorý by viac túžil po dedičovi ako jej zosnulý manžel.

Ani by ho nechcela stretnúť. Prstami prešla po ľanovom obruse. Bol nádherný, z Belgicka, a už jej nepatril.

„Mal som poveriť svojich právnikov, aby preskúmali vašu predmanželskú zmluvu. Boli by sme sa vyhli tejto pochybnnej záležitosti s poručníctvom.“ Jej brat vyplúval jedno slovo za druhým. „Otcovi advokáti sú absolútne nanič. Mal som sa o to postarať sám.“

„A kedy, prosím ťa?“ Nemala čas ani chuť počúvať takéto nezmysly. Mal som spraviť toto a vybaviť tamto. Obyčajne slepé uličky zabárajúce sa do močariny citov. „Mal si plné ruky práce so správou otcovej pozostalosti. Pre nás všetkých to boli ľažké časy. Čo sa stalo, už sa neodstane, netreba nad tým zbytočne nariekať.“

Andrew zmlkol, no vo veľkých tmavých očiach jasne čítal jeho mienku. Slušne sa od neho odvrátila. Aké nemiestne správanie, povoliť uzdu nálade a nechať sa ňou ovládnuť. Mimoriadne nedisciplinované. Mala rovnaké oči ako

jej brat, a predsa ich už dávno skrotila, takže sa v nich natrvalo usadil tajomný výraz. Bolo to celkom ľahké.

„Tak kedy ju vykážete z vlastného domu?“ neodpustil si. „Kedy si príde milý pán Russell prevziať svoj majetok? Neboj sa, našahuješ sa ku mne a Lucy,“ dodal okamžite. „Na vidieku môžeš používať svoju bývalú izbu.“

A znova žiť ako dieťa, závislá od iných, hoci už má dvačaštiden rokov. Byť na príľaž bratovi i jeho manželke. V žalúdku zacítila chvenie, slabučký náznak vzbury, bezmocne poletujúci ako list vo vetre.

Pán Keene sa sklonil a opäť vystavil na obdiv plešinu. „V podobných prípadoch treba počkať, kým nás vdova neuistí, že možnosť narodenia priameho dediča je celkom vylúčená.“

A to aj bola. Približne pred troma dňami sa začal ďalší z jej mesačných cyklov. Pánu Russellovi sa napriek urputnej snahe nepodarilo dosiahnuť cieľ, s ňou ani s prvou paní Russellovou. Teraz už nikdy nebude mať dediča.

Mala by im to oznámiť okamžite? Pobúrenie ju zadržalo. Ak ich nechá na pochybách, môže tu ostať ešte pári týždňov, možno dokonca mesiac.

Pravda, keby sa naozaj chcela vzbúriť... každému sa občas dostali do uší príbehy o zúfalých činoch bezdetných vdov. Šokujúce, priam neuveriteľné príbehy. Napokon, ktorá žena môže byť taká bezradná, že sa podujme na čosi podobné? Kto vie, možno to všetko sú iba výmysly roztúžených mužov.

Zdvihla bradu. „Keď si budem istá, určite vám dám vedieť.“ Aspoň sa do odchodu stihne postarať o služobníctvo. Pán a paní Russellovci si do Seton Parku privezú vlastných sluhov, aspoň tým svojim mohla pohľadať nové zamestnanie.

Pán Keene odložil papiere a zmohol sa na niekoľko zdvořilostných poznámok, zatiaľ čo Andrew sa neprestajne ošíval. Keď advokát odišiel, jej brat rázne vstal. „Preboha, sestra

moja, prečo si nikdy nestojíš za svojím?" Nemohol vydržať na jednom mieste, nuž sa začal prechádzať. „To, ako si dopadla, je vrchol nespravodlivosti. Prečo som jediný, kto má odvahu to povedať?"

Okamžite ju zalistal povedomý chlad. „O odvahe tu nemôže byť ani reči." Opäť položila ruky na stôl a starostlivo vážila slová. „Mohla by som nariekať nad svojím nespravodlivým údelom a robiť scény, no to by na mojej momentálnej situácii nič nezmenilo, nemyslíš?" Jej hlas znel čoraz uhladenejšie, ako cesto, ktoré ktosi vyvaloval celkom natenko.

„Nezmenilo, máš pravdu." Netrpezlivo rozhodil rukami. „Ale mohli sme sa tomu vyhnúť. Nepochopím, prečo si sa za toho muža vôbec vydala. Ktoré mladé dievča by už len chcelo za manžela vdovca, čo by jej mohol byť otcom..."

„Mal len tridsaťdeväť rokov, neboli starec. Neboj sa, je mi jasné, že tomu nerozumieš." Syn a dedič nemohol pochopiť jej pohnútky, nikdy mu nehrozilo, že skončí ako bremeno, príťaž na krku rodiny. Nikdy sa nemusel zapodievať vypočítavými myšlienkami, na mile vzdialenými od dievčenského snenia. Jediné, na čo sa zmohol, bola otvorená ľútosť a údiv nad jej tvrdohlavosťou.

Akoby sa ľudia vydávali a ženili iba z lásky! Akoby ľudstvo od nepamäti neuzatváralo počestné manželské zväzky z celkom iných dôvodov! Nie všetci kladú nespútané city na prvé miesto.

Podvedome začala pohládzať krásny obrus. Keď si to všimla, okamžite prestala, znova zložila ruky na stôl a ostala ticho sedieť.

Brat k nej zozadu podišiel a položil jej ruku na plece. Zdvihla bradu a nekompromisne sa zahľadela na stenu, ktorú zdobili červené pivónie na bielom podklade.

„Odpusť mi, nechcel som sa ťa dotknúť." Vyžarovala z neho neistota, nevedel, ako svoju zanovitú sestričku utesňať. „Mrzí ma, čo sa ti prihodilo, aj že som ti nedokázal viac

pomôcť. To sa odteraz zmení, ak dovolíš. S Lucy ti vytvoríme dobrý domov.“

Kvietky na tapete sa jej pred očami zachveli a hrozilo, že jej oči zalejú slzy. Akoby mala opäť sedem rokov a jej osemnásťročný brat ju neohrabane potľapkával po pleci. Už raz zažili podobnú chvíľu, keď ju našiel na kamennom múriku a sadol si k nej, aby ju utešil. Vtedy však hovoril o nebi a o matkinej duši.

Tiež ma to mrzí. Kiežby som mohla túžiť po tom, čo mi ponúkaš. Neviem, prečo to nedokážem. Prehltla tie slová. „Som rada, že si prišiel,“ poznamenala. „Veľmi si mi pomohol. Neviem, ako by som to zvládla sama. Napíšem ti, keď... neboj sa, napíšem ti.“ Na chvíľočku ukázala city, no vzápäť ich zase skryla, takže po nich neostalo ani stopy.

Odcestoval naspäť do Londýna. Mávala mu, až kým koč nezmizol na rázcestí, potom prudko spustila ruku a rázne vykročila. Vydala sa k zvlneným kopcom a čoskoro nechala dom ďaleko za sebou. Augustové slnko ju v smútočných šatách neprijemne hrialo, no ona si to nevšímala a pridala do kroku.

Onedlho už kráčala po úpätí najvyššieho kopca, spoza ktorého sa nieslo pláčlivé a nevrlé bľačanie oviec. Začula akýsi príkaz vydaný strohým mužským hlasom a štekot. Ešte pári krokov a zbadala ich – jeden z jej nájomcov práve cvičil nového psa, vodil ho okolo stáda nespokojných oviec. Pán Farris si ju všimol a na pozdrav si zložil klobúk, takže musela zastať a pozehovárať sa s ním.

Netrvalo dlho a došli jej nápady, ako chváliť jeho ovčiarskeho psa. Pán Farris zatiaľ s vážnym výrazom žmolil klobúk. „Moja Jane ma poprosila, aby som sa spýtal, či tu zostanete, ak vás stretnem,“ ozval sa po úvodnej výmene zdvorilostných poznámok.

„Je mi to veľmi ľúto, ale pravdepodobne vás budem musieť opustiť.“ Viac než len pravdepodobne, no nemohla pred ním priznať to, čo zatajila pánu Keenovi.

„Tomu sa veru ľudia nepotešia.“ Krátko zapískal a jeho pes sa zvrtol a rozbehol opačným smerom. „Jane povedala, že to vám vďačíme za novú strechu.“

„To všetko je zásluha nebohého pána Russella a jeho štedrej povahy.“ Sklopila oči a zmietla si z rukáva neviditeľnú smietku.

„Jeho prvá manželka sa o nás vôbec nezaujímala, rovnako ako on, teda než stretol vás, aspoň tak vravela moja Jane. Podľa nej za všetko vďačíme vám.“

„Jej vďaka ma nadovšetko teší.“ Ešte raz zaútočila na ruvak a zodvihla oči. „Ako sa majú Jane a deti?“

„Darí sa im dobre.“ Pokynul psovi, ten opäť zmenil smer. „Ben a Adam sa nevedia dočkať školy.“

„Školy?“ Zaliala ju číra radosť, odplavila ranné sklamanie a dodala jej hlasu celkom iný tón. „Keď som sa naposledy rozprávala s pánom Atkinsom, ešte neboli zapísaní. Takže ste sa napokon predsa len rozhodli poslať ich do školy?“

„Pre začiatok aspoň tri dni do týždňa. Moja najmladšia dcérka pôjde s nimi. Everettovi chlapci mi zatiaľ pomôžu s prácou a moji synovia potom na oplátku pomôžu Everettovi. Nejako to už zvládneme.“

„Takže aj Everettovci budú chodiť do školy?“ Ovládla nadšenie v hlase, aby nevyplašila ovce.

„Veru tak, tri dni do týždňa, ako tí moji. V zime možno aj viac.“

„Veľmi ste ma potešili. Škola vašim mládencom môže iba prospieť, robíte im tým veľkú službu.“

„Nuž, trocha rozumu predsa len pobrali.“ Pokrčil pleca mi. „Keď sa k tomu pridá štipka vzdelania, môžu v živote čosi dosiahnuť.“

V jeho slovách spoznala argumenty, ktoré s pánom Atkinsom dlho nacvičovali, aby presvedčili rodičov. Žiarivo sa usmiala. Jej krátke pobyt v Seton Parku napokon priniesol ovocie. Keby ju v budúcnosti kvánila nespokojnosť, stačí si

spomenúť na nové strechy na chalupách a dlho pripravované otvorenie školy pre deti nájomcov.

Nechcela sa však zmieriť s tým, že by školu navštievovali iba chlapci. „A čo Laura a Adelaide? Tie sa asi chystajú do nedeľnej školy, pravda?“

„Bohužiaľ, nie.“ Naklonil hlavu nabok a pošúchal si sánku. „Budú mať dosť práce doma, najmä keď ostaneme bez chlapcov.“

„Rozumiem.“ Túto odpoveď počula už veľa ráz. „Ale šlo by len o hodinu týždenne. Možno časom prídeť na to, že sa zaobídete aj bez nich.“

„Možno. Lauru práve zaúčam do tajov tejto práce,“ kývol na psa. „Viete, celkom jej to ide. Má akúsi prirodzenú autoritu.“

„Taký vzácný dar by veru nemal zostať ležať ladom.“ Práve naopak, treba ho rozvíjať. Také talentované dievča si zaslúži poriadne vzdelenie, nielen obyčajné čítanie a počty, pri ktorých skončí väčšina mladých žien. Zajtra sa porozpráva s pánom Atkinsom. Farrisovcom bude treba dohovoriť, a keďže jej čas v Seton Parku sa kráti, bude sa musieť angažovať on.

Pred dvoma týždňami sedela s pánom Russellom v prvej laviči na pravej strane uličky v Kostole svätého Štefana, rovnako ako každú nedeľu po svadbe. Dnes si sadla do tretieho radu naľavo. Prvý rad bol určený pre majiteľov Seton Parku. Už si tam viac nesadne.

Tretí rad poskytoval celkom iný výhľad. Videla slnečné lúče, ako ožarujú lomený oblok na východnej stene a kúsok podlahy. Mohla pozorne študovať, ako ľudia vyzerajú zo zadu. V prvom rade nemala šancu zistiť, ktorí susedia sa umývajú aj za ušami a ktorí nie.

Keby sedela na svojom zvyčajnom mieste, toho cudzinca by si nevšimla. Určite by ho začula, koniec koncov pribehol až po začiatku bohoslužieb. Takto však mala príležitosť pre-

zrieť si jeho vysokú postavu v elegantnom odevu. Usadil sa priamo oproti nej.

Neobzrela sa. Ľudia, čo chodia neskoro do kostola, si nezaslúžia pozornosť. Kiežby si to uvedomili aj ostatní a prestali poňom hádzať kradmé pohľady. Jej úplne stačilo, čo zazrela z boku. Cudzinec si vzal modlitebnú knižku a začal v nej listovať, nuž si ho prestala všímať a sústredila sa na omšu.

Pán Atkins zvykol kázať nestrojene a úprimne, hoci možno dlhšie, ako by si jeho farníci želali. Každú jednu kázeň však stálo za to počúvať. Dnes hovoril o Marte a Márii, sestrách, ktoré sa líšili v názore na to, ako najlepšie uvítať Spasiteľa. Tento text ju odjakživa miatol, zdalo sa jej, že podporuje zanedbávanie povinností. Napriek tomu sklonila hlavu a čakala na záverečné ponaučenie.

Potláčaný detský smiech ju o chvíľu vyrušil z hlbokého sústredenia. Chlapec v rade pred ňou sa otáčal a na čosi ci vel. Tiež sa obzrela a zbadala príčinu jeho pobavenia – cudzinec oproti nej tvrdo spal, hlava sa mu nebezpečne naklínala doľava.

Hádam si vôbec neuvedomuje, aký zlý príklad dáva ostatným? Pohl'adom zmrazila chlapca pred sebou, takže sa okamžite otočil naspäť, a potom sa rovnako nesúhlasne za hľadela na spáča vo vedľajšej lavici.

Pokojne driemal ďalej a vystavoval na obdiv vlnité vlasy farby krušpánového dreva. Do tváre mu nebolo vidieť, jeho črtu teda ostávali záhadou, keby ju vôbec zaujímali.

Vyžarovala z neho záhaľčivosť. Dlhé nohy sa mu ledva zmestili do lavice, ruky si zložil do lona na otvorenú modlitebnú knižku. Bezpochyby patril k mužom, čo navštevujú omšu s jediným úmysлом – očariť všetkých prítomných svojím spevom.

Momentálne však publikum zaujal čímsi celkom iným – tichým, prerušovaným chrápaním.

Prepána, načo takito ľudia vôbec chodia do kostola? Rad-

šej sa znova otočila ku kazateľnici. Nech sa o cudzinca postarajú noví páni Russellovci. Ona má na práci dôležitejšie veci, napríklad pozorne počúvať kázeň. Alebo skúmať stav svojej zvlhnutej modlitebnej knižky. Hoci bolo leto, všetky modlitebné knižky v Kostole svätého Štefana páchli zatuchlinou, túto navyše zdobilo niekoľko škvŕn na zvlnených stránkach. Škoda, že jej nenapadlo presvedčiť pána Russella, aby ich nechal vymeniť...

Po chrbte jej prebehol mráz. Ktosi ju sledoval. Ktosi napravo od nej. Rýchlo dvihla hlavu a obzrela sa – narazila na tmavomodré oči pripomínajúce vzdialený oceán. Cudzinec sa práve prebral, takže mu konečne bolo vidieť do tváre.

Po krátkom zdriemnutí bol trochu rozstrapatený. Ľavé líce mal otlačené tam, kde sa opieralo o plece. Do čela mu visela zblúdilá kučierka. Napriek tomu jej neunikli jeho aristokratické lícne kosti, plné červené per a neobyčajne dlhé mihalnice.

Dva razy zmätene zažmурkal. Znenazdajky roztiahol ústa do širokého úsmevu, akoby ju zbadal na druhom konci preplnenej tanečnej sály a očakával, že ich ktosi predstaví.

Nie. Bolo to ešte horšie. Rýchlo sa odvrátila a líca jej zalial rumenec. Takto sa usmieva na ženy, čo sa ráno prebudia v jeho posteli. Otvorí oči a venuje im ospalý úsmev, akoby trochu prekvapený, že ich tam vidí, no zároveň pripravený vidieť ešte viac, len čo sa bude dať.

Odložila knižku a prekrížila si ruky na hrudi, aby sa pred ním čo najviac ukryla. Závan vzduchu ju pošteklil na krku ako nevitané pohladenie. Hoci bol august, ľutovala, že si nevzala šatku.

Ešte zo dva razy zacítila zimomriavky, no už sa neobzrela; počkala, kým sa omša skončí a všetci odídu. Z kostola vysla ako posledná, posledná potriasla ruku farárovi a podákovala sa za poučnú kázeň.

Zblízka pôsobil pán Atkins ešte väčšmi ako duchovný než

za kazateľnicou. Jeho strohá postava v jednoduchom čiernom rúchu vyžarovala neobvyklú dôstojnosť, dokonca i naživo vyzeral ako čiernobiely portrét – mal čierne oči, vlasy i obrvy, ktoré jeho hranatej tvári dodávali melancholický nádych.

„Áno, tento text sa mi odjakživa páčil,“ odvetil na jej pochvalu so štipkou nezbednosti. „No nabudúce si asi vyberiem čosi záživnejšie, aby som zaujal aj pána Mirkwooda. Ak ho uspím aj kázňou o Dávidovi a Goliášovi, môžem viniť jedine sám seba.“

„Pán Mirkwood je zo susedstva?“ Ponad farárovo plece videla, ako sa cudzinec ponáhľa preč. „Esťe som o ňom nepočula.“ Ruky mal vo vreckách kabáta a pohyboval sa s miromiadnou ľahkosťou.

„Jeho rodina vlastní sídlo východne od Seton Parku, no nezvyknú sa tu často ukazovať. Nespomínam si, že by sem za posledný rok pricestovali čo i len raz, a aj teraz je tu iba mladý pán Mirkwood. Prepáčte mi moju nezdvorilosť – za rozprával som sa a zabudol sa spýtať, ako sa vám darí. Nečakal som, že vás tak skoro uvidím.“

Keby mu pozrela do očí, zbadala by v nich horlivosť. Nábadali by ju, aby sa mu zdôverila, ako to občas býva zvykom medzi kňazom a jeho ovečkami. „Mám sa celkom dobre.“ Rukou si zatienila tvár a hľadela za vzdialujúcim sa pánom Mirkwoodom. „Vďaka za opýtanie. Môžem vám pomôcť upratať?“

„Pravdaže.“ Horlivosť ho neopúšťala. Odjakživa mal pochopenie pre zdržanlivosť a taktne ju rešpektoval.

Pán Atkins sa pobral odložiť papiere a ona zatiaľ zbiera la modlitebné knižky. Pán Russell nepovažoval za vhodné, aby sa spolumajiteľka Seton Parku venovala takým nedôstojným službám, no teraz už záleží len na jej rozhodnutí.

Knižku pána Mirkwooda pridala na rastúcu kôpku. „Musím sa priznať, že mám aj bočné úmysly,“ pozrela sa na kazateľnicu. „Chcela by som sa s vami pozhorvárať o škole.“

Na chvíľku znehybnel. „Áno, tušil som to.“ Odložil pápiere a dvihol bradu. „Podte, sadneme si.“ Rukou pokynul k prvému radu a zišiel dole, usadil sa a prekrižil si ruky na hrudi. „Počul som, že vás včera navštívil pán Keene.“

„Presne tak.“ Knihy nepustila z rúk. „Usadlosť pravdepodobne zdedí James Russell, brat nebohého pána Russella. O pár týždňov sa asi rozlúčime.“

„Existuje možnosť, že by ste sídlo dostali vy, či nie?“ Naklonil sa knej.

„Bohužiaľ, nie je to veľmi pravdepodobné.“ Zase sa začala zamotávať do lží. „Koncom mesiaca sa to dozvieme naisto.“

„Chápem.“ Líca mu sčerveneli a sklopil zrak.

„V každom prípade musíme počítať s mojím odchodom.“ Len do toho. Nemá čas oddávať sa zahanbeniu. „A vo svete týchto udalostí mám niekoľko návrhov, čo sa týka školy.“

„Samoarezme,“ prikývol, no stále hľadel do zeme, akoby čakal na rozsudok smrti.

„Predpokladaná účasť mladých dievčat ani zd'aleka nespĺňa naše pôvodné očakávania, ale prišla som na niečo, čo by mohlo pomôcť.“ Na počudovanie. „Keby sa vám podarilo nájsť v Písme pasáže, ktoré podporujú vzdelávanie žien, mohli by ste ich spomenúť v kázni a ponúknuť našim nájomníkom nový uhol pohľadu.“ Zahľadel sa jej do očí a prekvapene nadvihol obočie, tak pokračovala ešte naliehaviešie. „Vezmite si, napríklad, dnešné evanjelium. Kristus predsa sestry pozval, aby zanechali typické ženské činnosti a počúvali ho rovnako ako učeníci. Keď najbližšie navštívite Farrisovcov alebo Cheathamovcov, mohli by ste im to priponenúť...“

„Prepáčte, pani Russellová,“ odovzdane zdvihol ruku a umlčal ju. „Určite chápete, že za týchto okolností školu nemôžeme otvoriť.“

„Prečo?“ Srdce jej vyskočilo až do krku. „Prečo si to myslíte?“

„Ak nás opustíte, bude otvorenie školy závisieť od rozhodnutia pána Russella, a on to možno nebude považovať za vhodné využitie svojich prostriedkov.“

Ako sa môže tak rýchlo vzdať čohosi, na čom tak dlho pracoval? „Ale keby sme školu otvorili čím skôr – viete, pán Russell určite príde až o pár mesiacov –, možno ju jednoducho prijme ako čosi zabehnuté, čo už netreba meniť.“

„Môže a nemusí,“ ozval sa jemne, s úcasťou, no celkom rozhodne. „Predstavte si to sklamanie, keby sme školu otvorili a o pár mesiacov ju museli zavrieť. To našim nájomníkom nemôžem spraviť.“

Mal pravdu. V jej hrudi sa opäť čosi búrilo. Tejto škole obetovala časť vlastnej duše. Nemohla pripustiť, aby taká obeť vyšla navnivoč. „A čo keby...“ Pohľadom behala po dlážke a hľadala inšpiráciu. „Čo keby som pánu Russellovi napísala a oboznámila ho s nápadom otvoriť školu? Možno by sa mi podarilo získať jeho súhlas už vopred.“

Ukradomky naňho pozrela a neušla jej zmena v jeho tvári. Bol sice opatrný, no chytal sa každej slamky nádeje. „Ako dobre ho poznáte?“ Pre istotu hovoril stručne. „Myslíte, že by sa vám ho podarilo presvedčiť?“

„Nebohý pán Russell ho občas spomínal, podľa všetkého je to celkom prívetivý človek.“ Prečo by aj nemal byť?

„Keby ste sa na to podujali... Keby vás nútilo vlastné presvedčenie...“ Jeho hlas plný nádeje ju prinútil sklopíť pohľad. Urovnala modlitebné knižky. „Mám neskonálu dôveru vo vašu schopnosť presviedčať ľudí. Však viete, celié mesiace som sa snažil nahovoriť pána Russella, aby začal svojich nájomcov vzdelávať, no bez vás by som zlyhal na plnej čiare.“

Dve knižky jej vyklízli z rúk a spadli. Načiahla sa po ne a takmer sa zrazila s pánom Atkinsom, ktorý pred ňou zrazil kľačal. „Prepáčte,“ vyhlásila zmätene, hoci k zrážke nedošlo.

Pozrel jej do tváre. Zacítila jemný závan mandľovej vô-

ne – asi používa parfumované mydlo. Na perách mu po- hrával skromný, slušný a mimoriadne láskavý úsmev. „To ja by som sa mal ospravedlniť.“ Dvihol obe knižky. „Tuším ste sa namáhali zbytočne – viete, väčšinou modlitebníky neod- kladám.“

Zobrala mu ich z rúk a vypäla plecia. „Mali by ste.“ Prs- tom prebehla po rozpadávajúcej sa väzbe. „A hlavne v zime. Vlhko im veľmi škodí.“

„Máte pravdu.“ Vstal a podvedome si uhladil sutanu.

„Jednoznačne treba zadovážiť nové. Možno aj to spome- niem pánu Russellovi.“ Silene sa usmiala a Atkins jej úsmev opätoval. Oči mu prežiarila dôverčivá vdăčnosť, akú si dáv- no nezaslúžila.

„Dnes som v kostole zazrela akéhosi prišelca,“ vyhlásila ko- morná večer pri rozčesávaní vlasov. „Sedel naproti vám cez uličku, všimli ste si ho?“

„Asi máš na mysli pána Mirkwooda. Jeho rodina vlastní Pencarragh, na východ od nás.“ Naklonila sa dopredu a ne- chala Sheridan povyťahovať jej vlásenky. Keby ju zbabila aj tých hlúpych nápadov! Čo jej to len zišlo na um, ponúknuť sa, že napíše pánu Russellovi?

„Áno, pán Mirkwood.“ V zrkadle si všimla, že slúžka krát- ko kívla hlavou. „Sir Teophilus, čo otca doháňa k šiale- stvu.“

„Zjavne o ňom vieš viac než ja. Nebodaj sa už o ňom kle- beti?“ Tak ju zamestnávali vlastné problémy, že sa nezmoh- la na poriadne napomenutie.

Musí nejako zakročiť, nielen napísať pánu Russellovi. Na- priek lichôtkam pána Atkinsa nemala dar presviedčať ľudí. V skutočnosti by sa za školu mal podčkovať alkoholu. Keď si jej manžel vypil, občas mu zlyhala pamäť a nespomenul si, čo všetko odobril. Bez jeho náklonnosti k fl'aške by nič nezmohla.

„Spomíname si na Saru, čo pripravuje omáčky?“ štebotala

slúžka radostne pomedzi jej vážne úvahy. „Jej sestra pracuje v Pencarragh. Pán Mirkwood sem údajne nepricestoval z vlastnej vôle. Vraj ho sem poslal otec.“

„Za trest?“ To ju zaujalo. Čo za obmedzenca môže považovať leto na vidieku v Sussexe za trest?

„Áno, vykázali ho sem.“ V striebornej miske zaštrngali vlásenky. „Chceli ho vzdialiť od zvodov hlavného mesta, aby už nemal príležitosť vyvádzat hlúposti. Otec ho podľa všetkého celkom odrezal od financií, takže si nemôže za skočiť do Brightonu a vyhodiť si z kopýtka.“

Certoviny a darebáctva, to si mohla myslieť. „To ma mrzí.“ Pozrela slúžke do očí. „Taký bohapustý spôsob života si nezaslúži pozornosť, nieto ešte rozhovor. Môžeme len dúfať, že mu pobyt v Sussexe prospeje.“ Ak však mieni ďalej driemať pri kázni, nie je to veľmi pravdepodobné.

Sheridan vzala hrebeň a pokorne jej začala česať vlasy, no jej úsmev naznačoval, že stále premýšľa o pánu Mirkwoodovi a jeho prehreškoch.

Strávila tu desať mesiacov, no nepodarilo sa jej zbaviť služobníctvo náklonnosti ku klebetám a priučiť ho základom slušného správania. Už nemá čas to ľutovať. Napokon, tieto drobné poklesky by mohla využiť vo svoj prospch.

„Čo všetko vieš o bratovi pána Russella, pánu Jamesovi? Čo oňom vrváv staršie služobníctvo?“

„Pán James Russell?“ Dievčine myklo lícom, no rýchlo sa zatvárala ľahostajne. „Prečo sa pýtate?“

„Pravdepodobne zdedí Seton Park a musím s ním predisputovať istú dôležitú záležitosť.“ Hrebeň sa na sekundu zastavil, no Sheridan nepohla ani brvou. „Neprišiel na svadbu ani na pohreb pána Russella, takže sa musím spoľahnúť na informácie z druhej ruky.“ Nastalo krátke ticho. „Predpokladám, že si oňom čosi počula.“

„Čosi som začula,“ blysla na ňu slúžka očami do zrkadla. „A čo také? Nič mi nezatajuj.“ Po chrbte jej prebehli zi-

momriavky. Škandalózne výčiny pána Mirkwooda Sheridan rozoberala s úsmevom, tak prečo sa zrazu zdráha?

Komorná stisla pery, naklonila hlavu nabok a chvíľu sledovala pokojný pohyb hrebeňa. Napokon prehovorila. „Zamldali dve tunajšie slúžky pripravil o poctivosť.“

„Čože?“ zamrazilo ju. „Kto ti to povedal?“

„Pani Kearneyová. Vtedy tu pracovala ako pomocníčka v domácnosti. Vraj ju uchránila len jej podobaná tvár.“ Chytila prameň vlasov.

„Uchránila pred jeho zvádzaním?“ Alebo pred čímsi horším?

„Žiadne zvádzanie sa nekonalo.“ Sheridanine slová na ňu dopadali ako obrovské ľadové krúpy. „V noci ich prepadol v izbe a vyhrážal sa, že ich prepustí, ak ho prezradia. A napokon ich aj tak prepustili, lebo obe otehotneli.“

„A nikdy ho nepotrestali?“ zašepkala zdesene a hľadela na svoj bledý odraz v zrkadle. Aká hlúpa otázka. Podobné prečiny vždy ostávajú nepotrestané. Ženy mohli len prosiť o milosť a znášať dôsledky.

Sheridan pokrútila hlavou, neobťažovala sa odpovedať. „Mne však nič podobné nehrozí,“ dodala po chvíli. „Ak tu nezostanete, odídem.“ Odložila hrebeň a pustila sa zapletať rozčesané vlasy. „Dúfala som, že tu ostanete, aj všetci ostatní. Keby vás Pánbožko požehnal synom, všetko by bolo iné.“

„Celkom iné,“ povzdychla si Martha a odvrátila zrak od svojej zrumenenej tváre. „Lenže obe dobre vieme, že to sa...“ Uprostred vety zmílkla. Opäť sa v nej ozvala vzbura, zachvátilo ju rebelantstvo.

Dvhla bradu a so zrýchleným dychom pozrela do zrkadla. Zachytila Sheridanin pohľad – zo sladkej mladučkej tváre sa na ňu upierali oči, ktoré už o svete vedeli priveľa.

Ženy môžu len prosiť o milosť... To nie je pravda. Môžu niečo spraviť. Zúfalé ženy môžu podniknúť zúfalé opatrenia.

Ženy len znášajú dôsledky... Teraz však nadišla jej šanca. Ráno sa ocitla zoči-voči príležitosti čosi vykonať.

Červeň jej ustúpila z líc a na tvári sa usadil pokojný, od-hodlaný výraz. Tento nápad sa pravdepodobne skončí katastrofou a navyše, vôbec nič jej nezaručuje úspech. Nevedela si predstaviť, ako ho uskutoční bez toho, aby porušila všetky svoje morálne zásady.

Nech sa teda stane. Má len dve možnosti – nechať pro-zreteľnosť, aby sa postarala o služobníctvo, alebo využiť prostriedky, čo jej prozreteľnosť prezieravo vložila do rúk. „Sheridan.“ Otočila sa a pozrela dievčine priamo do očí. „Povedz mi všetko, čo vieš o pánu Mirkwoodovi.“

2

„KTO JE PANI RUSSELLOVÁ a čo už len môže odo mňa chcieť?“ Theo Mirkwood držal odkaz – prvý, čo od prícho-du na vidiek dostal – dvoma dlhými prstami a podozrieva-vo si ho obzeral. Čierne písmená na bielom podklade bez ozdobnej obruby, umeleckého písma, malých kučierok, kvetiniek či iných príkras – tento odkaz neprezrádzal o odo-sielateľovi nič okrem mena. Vlastne iba priezviska.

„Pani Russellová je vaša susedka, vlastní Seton Park,“ vy-svetlil mu pán Granville.

Theo sa oprel a odhryzol si z maslovej hrianku. Odkaz doposiaľ nepustil z rúk. Oproti sedel správca jeho pozem-kov – vlastne správca otcových pozemkov – a usilovne triedil kôpku nudných papierov, čo si priniesol. „Musela ho poslať zavčas rána o nekresťanskej hodine,“ vyhlásil a ohmatal pa-pier – bol veľmi kvalitný a krehký. „Poznáte ju?“

„Veľmi málo.“ Správca sa naňho ledva pozrel. „Prisťahovala sa sem len pred rokom a pred týždňom veľmi nešťast-ným spôsobom ovdovela.“